

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

P G
5038
K82872

UC-NRLF

\$B 131 062

YC123392

BERKELEY
LIBRARY
UNIVERSITY OF
CALIFORNIA

1173.....

Class No.....891

THE

SALONNÍ
BIBLIOTÉKA

REDAKTOR

FERDINAND SCHULZ

ČÍSLO L

ZAVÁTÉ STOPY

V PRAZE

NAKLADATELSTVÍ J. OTTO KNIHTISKÁRNA

1887

ZAVÁTÉ STOPY

VERŠE

FRANTIŠKA KVAPILA

V PRAZE

NAKLADATELSTVÍ J. OTTO KNIHTISKÁRNA

1887

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAZENA.

LOAN STACK

TISKEM J. OTTY V PRAZE.

PG5038
K828 Z2

SVÝM DRAHÝM RODIČŮM

F. K.

749

**Pletu v skromný, prostý vínok
jenom hrstku upomínek.**

ZLATÁ KŘÍDLA

VÍC NECHCI BÝT . . .

Víc nechci být, než rosa v květu,
když pad' v ni slunce zlatý žár:
tak schyl se krása k mému retu,
v sny žití tkej a v duhy tvar.

Hrst plnou růží, zralých klasů,
a v duši slunných písní keř,
chci s osudem jít do zápasu,
dím každému: Jen miluj, věř!

Pták na hlohu, jenž perly strásá,
trs malin, hvozdů temných zrak
mně věčné krásy hymnem jásá,
všem volá: K hvězdám, do oblak!

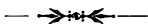
To k blahu stačí, když zřím, v zoři
jak v hnízda padá květ a třpyt,
v mém srdci víno lásky hoří,
chci milovat, chci pět a snít!

Nechť bouře hřmí, nechť strhne v letu
nám růže víchr, věště zmar,
víc nechci být, než rosa v květu,
když pad' v ni slunce zlatý žár.

NAD TŮNÍ.

{krívanů rej ztichl, v zlaté slze rosy
 červánkový pablesk šlehl do rákosí.
 Jak by jarem dychlo zamlžené jíní,
 veselo a hlučno v stébel šumné sini —
 komárů a jepic křídla Ave zvoní.
 Po hladině rybka za rybkou se honí,
 stříbrem pěny stříkla v opálové kruhy.
 Jeden hoří zlatem, v rubín plane druhý,
 libá haluz vrby, jež se nad proud chýlí,
 shlíží se v něm celá, koupá svůj vlas bílý.
 Větrík šumí vzdechem. Což tu kolem krásy!
 Píseň sladké touhy žitnými jde klasy,
 zašelestí travou, k hnízdu čejky skočí,
 zapletla se tmavých olšin do vrkočí.
 Ticho zas. — Jen v dumě moje duše snívá
 ptákem poletuje, k hvězdám v tůň se dívá.

P í s e ň.

Když větry táhnou přes lada,
v mou duši písni napadá
jak zlatých do keře růží.
Mně volno, sladko, veselo tak,
předtuchou divnou vlhne mi zrak,
a dech se štěstím až úží.

I ptám se, ptám:
zdaž jaro kouzelné přilétlo k nám?

Vzduch voní, les pln slaviků,
květ každý zrosen, ve mžiku
duh sterých třpytem se baví.
Co žije, dýchá, jediný ples,
pták, vlna, skála, přihnědlý vřes,
trs poupat, olše, klas trávy.

I ptám se, ptám:
zdaž máj už přivolal soudruhy k hrám?

Jak v sluch zní hudba přesladká!
Již zkvetla hlohem zahrádka,
vrb každá směje se vráska.
Pojď, dítě, tmavý zlíbat nech vlas,
oči i rtiky stokrát a zas,
toť v pravdě zvoni k nám láska!

I ptám se, ptám:
zdaž jaro kouzelné přilétlo k nám?

*

N O C I.

Pojď, snívá noci, k srdci mému,
 schyl perut hvězdnou, tajemnou,
 blesk žhavý svého diadému
 rozprostři nade mnou!

Obejmi mne v své kouzlo jemné,
 v paprsků hvězdných jasný lem,
 by myšlének mých zjevy temné
 zanikly obzorem!

Zahal mne v háv svůj stříbrotkaný,
 chorému srdci úkryt přej,
 nechť otevře mu zlaté brány
 snů luzných čaroděj.

Nechť naladí ty chvějné struny
 a v kraje zbloudí nadsvětlné,
 má duše na paprsku luny
 s ním v ráj ten zalétne.

Nechť rozklene tu zlatou báji,
 zpěv ptáček ze sna probudí,
 zas budem o květném snít máji,
 on stesk náš zapudí.

Zas budem šerým bloudit krajem,
 pohádek pásma upřádat,
 z nich každá čarovným je rájem,
 má z hvězdných růží šat.

Pak pospolu si v háji sednem —
tu slza skane k poupěti,
a k nám též v lesku nedohledném
sen libý přiletí.

A my si nový ráj zas vdechnem —
co život snul, sen ozlatí,
a my si z hloubi duše vzdechnem:
hle — přec jsme bohatí!

IDYLLA O ŽNÍCH.

Již do hvězd hořel západ, když jsme domů
 za zvuku píšťal, trub šli stínem stromů.
 Poslední kořist jsme již vezli s poli:
 vůz, plný zlatých klasů, táhli volí
 a nejvyš, fábory a věnci spjata,
 se kolébala v středu Bába Zlatá.
 Kol, s květy ve vlasech a smíchem v líci,
 tłum děvčat s hochy kráčel laškující.
 Ač strništěm již chladný vítr šuměl,
 jich zpěv a jásot se mu vysmát uměl
 a svěžím ruměncem jim zdobil skráně.
 Teď viska kývla s nedaleké stráně:
 před statkem hospodář a selka stáli
 a šátkem vláli vstříc. K nim letěl z dáli
 náš pozdrav jásavý a v noc se tratil.
 Kol všude byl již mír. Když hory zlatil
 srp luny stříbrný a plynul výši,
 nás pod lipami u plných zřel čiši.
 Zas píseň zdvihla se, šum rej dováka
 vpad' kouzlem v ztichlý rej a k tanci láká.
 I v náruč mou se chytla černovláška —
 sám nevím, štěstí bylo to či láska,
 snad šotka měla v oku —
 já nezapomněl bych ji za sto roků!

JARNÍ MLHY.

Přes pole jarní mlhy táhnou,
 jsou plny hvězd a rosy —
 kam stříbrný svůj pohár nahnou,
 luh kvete, pějí kosi
 a každá ratolest
 k nám volá: vstaňte, již tu jaro jest!

Na skály tkají háv svůj šerem,
 kol olšin zlatou přízi,
 duh třpytem rdí se nad jezerem,
 než jako stín pak zmizí,
 když lesů do hřivý
 svůj slunce vystřelí šíp zářivý.

Co krásy z nich v sen hyne pouhý,
 kam zašly duhy zlaté?
 Ó naděje, ó snění, touhy,
 tak vy nám unikáte!
 Když slunce — život — s hor
 k nám svitne — prcháte pryč za obzor!

HOVOR S DUŠÍ.

Xle, rozházelo jaro ze zástěrky
 své všechny květy již a sny a šperky,
 a kde sníh poslední ztál v hořkém pláči,
 již pučí chvoj a švehol jása ptačí.

Tak sladce se to sní a rozpomíná,
 když rdí se šípek, voní čerstvá hlína,
 tu v srdci mladost zvedá hlavu snivou
 a k duši zas di písni zádumčivou:

— Déšť zlatých růží strásám ti v klín znova,
 ó chtěj už věřit, co svět blaha chová —
 co vadí ti, bys jako větve třešní
 v květ rozvila se písni jara dnešní?

— Když háje zvoní v šeru zpěvem ptáků,
 co vadí ti, bys, rozkoše kmit v zraku,
 zas plným douškem pila z proudů žití,
 kde v stříbře vln se hvězda láska třpytí?

— Vše kvete, s olší jehnědy už visí —
 kdy v hlahol pěnkav se i tvůj ples vmísí?
 Viz, na lukách i v lesích ruch jak vzrůstá —
 pryč vrásky s čela! Líbej sladká ústa!

— Proč na tvé skrání těžká duma leží,
když pěje stráž a zlatý vzduch tak svěží?
Teď nejvíc hárá duše básníková —
ó chtěj už věřit, co svět blaha chová!

Tak srdce praví k duši, která snila.
I cítím, že v ní divná roste síla,
že z ňader mizí mrak, snů ve náruči
jak v zlatý květ že naše láska pučí!

PÍSEŇ DROZDA.

Vchmýr zlatých krupějí, jež blýskly po lese,
 med blahých vzpomínek mi větřík zaneše
 a v luzný sen je ztopí.
 Kdys v chladu jeseně, já zpíval na buku,
 jak včelky mihly se kol v družném souzvuku
 dvou nožek sladké stopy.

Mha nad ně průsvitná již stříbrný tká lem!
 Zdaž snívá pohádka to v lesku duhovém
 sem k mému hnízdu slétla?
 Snad píseň kouzelná to šumí po háji
 a v záře prstencích se vily koupají,
 kde sobě lůžko spletla?

Slyš, kroků ztichlý tlum se ozval ve mlázi —
 zdaž laň to s kolouchem si k pastvě přichází
 a větří, jata strachem?
 Ó ne — hoch s milenkou, tak šťastni, v jeden spěch
 šli spolu, za ruce, svit hrál jim na ústech
 a štěstí v oku plachém.

Sít broučků trpytivých jim spěla v zápětí,
 když stínem houštiny dál v tichém objetí
 se brali zadumáni . . .
 Jim v zracích plápol hvězd se jasně, červený
 květ vzpučel pod nohou, kde krok jich blažený
 na kypré stanul stráni.

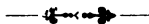
S P L E E N.

Dnes vpletl se ti do kadeří
 ten motýl ~~temn~~okřídlý?
 Snad oči tvé, v nichž teď se šerí,
 démona smutku shlidly?
 Tak unaveně, v duši s nudou
 se chýlíš ke mně tiše,
 máj naději zved' peruť chudou
 a štěstí — sotva dýše.
 Proč neokouzlí, neopojí
 tě polibky mé znova?
 Rozkoše miň v jich není zdroji,
 on stejně žáru chová!
 Zdaž číši snů, jež sotva vzplály,
 teď prasklou vrhnem v bláto?
 Z těch růží zbyly nám jen žaly,
 jich ostny srdce spjato?
 Ó nevěř, dítě, v žití chladném
 jen spleenu květ že vzrůstá —
 my s písni v chorál jemu vpadnem
 a k ústům přilnem ústa!
 Do zlatých blaha ratolestí
 svit naší lásky vzeplá —
 jeť v světě pro nás přec jen štěstí
 a oddechu i tepla!

KDYŽ JITRO PAPRSKŮ . . .

Když jitro paprsků nás zasypalo květem,
 ó pojďme do polí, ať věnce sobě pletem!
 Hle, zlatem pšenice, jež do dálky se ztrácí,
 jde stezka útulná. Teď procitli již ptáci
 a v úsměv červánků jich zpěvný pozdrav letí.
 Jest plno krůpějí kol na každé již sněti
 a plno šeptů — vše jest jaré tak a svěží!
 Háv mlhy průsvitné, jenž na údolích leží,
 již prchá v jasnou výš. Nám chrpa modrá kývá
 a douška mateři, jež praví: Pojďte blíže!
 Mák planý volá nás i šerík, bříza snívá,
 i alej topolů a modřín, lesů kníže!
 Tam v mech si usednem, té krásy kouzlem jati,
 a písni skřivanů pak budem naslouchati.
 Až kolem veselá žit půjde ženců řada,
 jak v našich zabuší též ňadrech duše mladá!
 V jich smichu ztajena, jak perla mořská v škebli,
 též šumně zajásá si zlatými tam stébly!

V MÍZE JARA.

Do trávy zlatý paprsk sedl,
 on za ruku si jaro vedl
 a každé řekl ratolesti:
 teď do snů již a štěstí!

Ve vrkoč jilmů zelenavý
 hned poupat nasel závoj plavý,
 a sotva dychl, šeptlo mlázi,
 že na mech perly sází.

Pak vzlétl habrů na koruny
 jak boží lásky úsměv slunný
 a nežli kdo se nadál, višni
 se kadeř stříbrem pyšní.

Jen bujným šlehl k břehu okem
 a zachvělo to nad potokem,
 duhových jepic pestrou směsí
 on píseň našel kdesi.

Dva žluté krčky, skryté zpola,
 hle, z hnízda pěnkvav k sobě volá,
 cos zašumí o máji zlatém
 a v doubi znikne chvatem.

Rci, drahá, jaké asi dříme
 v něm kouzlo? Pojď, ať uvidíme,
 zdaž tolik je v něm snů a květů,
 co blaha na tvém retu!

S L O K Y.

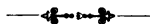
iž křídla jara rozpjala se k letu,
 v mou duši píseň padla s hrstí květů,
 i zpívám jako pták v tmě ratolestí:
 dnes v zlaté pohádce k nám přišlo štěstí!

Hvězd motýl rozsel po stráni své duhy,
 a skrivan k hodům pozval všechny druhy —
 máj nesem na rtech, koho smutek tísni,
 jen pojd', vše kol už jedinou jest písni!

Než křepelka se ozve sladkým hlasem,
 buď poupě růží, zrno těžkým klasem,
 ať skoupá kadeře své v proudech rosy
 ten šumný větřík, zlaté sny jenž nosí.

V mou skrání hloh strásá vůni jemnou s výše,
 co zřím, vše pučí, snivou zkazkou dýše,
 než v květ se obalí ta lipka rodná,
 chci píti z číše jarních zvěstí do dna!

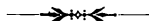
Necht' pryšti z duše mé zdroj písni nový!
 Den každý o snech, o růžích mi poví,
 a prchne-li, sníh v kšticí zlatovlasé —
 zpět májem příštím vrátí se k nám zase!

STEZKA V SLUJI.

Kde vůně jalovců a ztichli ptáci,
 kde drobná stezka do sluje se ztrácí.
 Kol soumrak šerý, utajený zpola
 pněm žlutých vrb a nad ním skála holá,
 kde vlna žití nikdy neusedne.
 Snad mihne chvatem pablesk slunce ve dne,
 leč jako úkradem a znikne v spěchu.
 Zde ještěřka jen zablýskne se v mechu
 a pavouk tiše spřádá svoje síť.
 Já zabloudil tam dnes, a myslí dítě
 vzpomínek tkám si kadeřavou přízi.
 Již v úsměv jara mrtvé ticho mizí,
 červenky píseň zajásala v plesu
 nad stíny jilmů. Kolem poupat vřesu,
 hle, v sluji mušek zlatý rej se točí.
 Zřím plápol hvězd a blankyt smavých očí
 a naslouchám, zdaž mezi skalinami
 ten spěšný zase krok se ozve známý,
 a štěstí sen mi rozpučí zas jiný.

— Jen kámen s výše padl do hlubiny!

V Ě J Í Ř.

V
 hedbávném třepení, kde Triton zelený
 zřel z vody vychýlen skrz olšin lupeny
 a hladil svůj vous mokrý, dlouhý,
 v Nymf kruhu čarovném, ó věru nevím sám,
 co kouzla krylo se a zlatých snů mi tam,
 co hvězd a sladké touhy!

Dnes ještě vzpomínám, jak tehda, z večera
 jsme v šeptu veselém šli břehem jezera,
 v nějž stín se vrb a buků shýbal,
 jak z dálky ztlumený k nám v hudby perutích
 šum písně zalétal a jásal, mlk' a ztich',
 když jsem tvá ústa líbal!

Leč měsíc závistný pak v rámci silhuett
 chtěl hvězdám prozradit tvých rtiků plný květ —
 tvůj vějíř skrotil jeho pýchu:
 ó jak se Triton smál a my a Nymfy s nim,
 kol vrby, olšiny, i písně plachý rým,
 vše plno bylo smíchu.

Teď v prachu, pohozen a zbaven pozlátka
 zde leží na stolku — dnů zašlých památka,
 jež splynula v sen mláďi pouhý — —
 přec ke rtům tisknu jej! Ó věru nevím sám,
 co kouzla krylo se a zlatých snů mi tam,
 co hvězd a sladké touhy!

MOTIV Z LESA.

Jdu stínem lesa, pablesk slunce temnou
 zasvitl houštinou a kráčí se mnou.
 Na křídlech větru, nežli jsem se nadál,
 květ zlatých písni do mé duše pádal.
 Hned jásal v zpěvu kosa, hned zas v spěchu
 si k muškám v stříbrovlasém used' mechu.
 Teď v páru vonnou smrčin dychl rázem
 a jehněd ztemnělý déšť strásal na zem.
 I v kadeř světlou kapradí se vpletl
 a hrál si v trávě sám. Pak k olším slétl
 a vlnu šumného tam zdroje zčeřil,
 jenž z hloubi prýštil se. A já jsem věřil,
 že nerušený klid, jenž kol se klade,
 jest štěstí úsměvem mé duše mladé.
 Leč sotva myšlénka ta duši třpytla,
 již síti v blankyt očí tvých se chytla.
 Já k srdci tulil tě a líbal skráně,
 a na nás z lesa divaly se laně.

ZIMNÍ EKLOGA.

Na okna mráz květy vdech',
 les i mech
 jako z mlhy k nám se dívá
 a mně upomínka živá
 v blahých snech
 zatřpytla se, z dále kývá.

Má tak známou, sladkou lic:
 za tisíc
 bych jí nedal celých světů. —
 Ty's mi: »V háji, hle, co květů,
 kde jich víc?
 Pojďme bloudit!« řekla v letu.

Jezero spí v šeru jiv. —
 Z mraků, snív
 žlutý srp nás luny vítá;
 dál a dál tvůj šat se kmitá,
 jej on dřív
 do stříbrných křídel chytá.

Jak náš lesem zvoní smích!
 Slavík ztich',
 který pěl a jásal v šeri —
 štěstí na každém plá keři,
 v středu jich
 rádo se tak lásce věří!

Praská, šumí každá snět,
 pučí v květ!
 Větrík, jenž nám květy shýbá,
 v luznou báj nás ukolíbá
 a můj ret
 hvězdy do tvých očí vlibá.

Zdaž tě náhle pojal strach?
 Hle, teď nach
 zlatí líc tvou, která vzplála
 a tvá bílá ručka malá
 jako v snách
 hrdlo moje obepjala.

Ztiš se, dítě — k prosbám tvým
 staňme! dím.
 V soumrak luny zář se snoubí —
 pojď, nám kyne lesní loubí,
 leč můj rým
 v jeho nezradí nás hloubí.

Lásky máj mne sniti nech
 na ústech!
 Ze skal se k nám Eros dívá —
 a mně upomínka živá
 jako v snech
 zatřpytla se, z dále kývá.

Na okna mráz květy vdech',
 les i mech.

PRVNÍHO BŘEZNA.

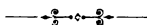
N^h níh pod jezem se ještě bělá
 vrb svislých v hustém kořání,
 leč nad ním stráž již pučí celá
 a v modru pějí skřívani.

Chvoj plna jehnědů je zlatých,
 zdroj stříbrem kutý strhl pás,
 jen mžik a z roklí ze zavátých
 vstříc rdí se kouzlo sedmikrás.

Vzduch stopen v záři, čápů řada
 k nám s plesem táhne od dálky —
 již vše si jarní šalmaj skládá,
 kraj lesa zkvetly fialky.

Tam nesvadnou, kde kos teď jásá;
 zvěst jara nesou v shluky měst,
 všem dí: Jde s námi radost, krása,
 a světa bůh dnes láska jest!

Tak, Poesie! když duch stůně
 muk, všedních strastí v závratí,
 nám vždy tvá nesmrtelná vůně
 sny, jaro, štěstí navrátí!

S L O K Y.

Když lesy šumí chorál svatý,
 pojď naslouchat, jak pod akáty
 zní sladkou písní každá snět!

Tam v stínu bříz a ve tmě sosen
 mech nejhebcí nás vítá zrosen
 a kol jen vůně, třpyt a květ.

Co chceš mít ještě víc?

Hle, v stříbro pěn dav padl holubic!

Tak objatým — jak motýl bílý
 se každé poupě ke rtům schýlí,
 kde zvoní šerem drozdů smích.

Viz, paprsk slunce větvic houští
 jak zlatá nit se k jívám spouští
 a tvoří žhavé kruhy v nich.

Zde však již noc a šer —

jen světluška ti sedla na kadeř.

Ať její svit, jenž luznou síti
 hvězd zahořel, nám v cestu svítí,
 jež chce jen lásku, zná jen ples!

Tak srny bloudí s hnědým okem
 tmou olší z jitra nad potokem,
 kde zpívá kos a pučí vřes.

Co chceš mít ještě víc?

Pojď v náruč mou, má duše jde ti vstříc!

V tvou duši zírám jak vln do zrcadla,
kam ryzí perla svaté lásky padla —
a zrak se kalí, sotva srdce věří,
vždyť samo štěstí přišlo do mých dveří.

Teď, v ruce ruku, půjdem spolu žítím,
a že to vše, co rájem sluje, cítím:
vím, i když v hruď mráz šlehne jedovatý,
tvé lásky najdu pod sněhem květ zlatý!

KRESBY A REFLEXE

I D E A L Y.

Přiletěly k duši jako drobné pyří,
hvězdy v tmavé kšticí, písní zvonil ret,
v hlavě divným ruchem trýská to a víří,
jako v máji zašlém, v kouzlu mladých let.

Kdo jste, hosté vzácní? Kam váš rej se chýlí?
— Vesmírem všech věků hřmíme jasem, tmou,
námi lidské srdce směje se i kvílí,
s námi v číši mládí zlatí snové jdou.

— U kolébky děcka pějeme dumku hravou,
v slze matky třpytne veselý náš smích,
čelo muže laurem věncíme a slávou,
v hrob mu dychnem klid a vzpomínku, když ztich'.

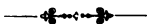
— Nade vřavu lidstva věsíme svá křídla,
co v nich per, to duh a paprsků a krás,
srdce k sobě táhnem v štěstí věčná zřídla,
než nás ruka strhla — prchnem k dále zas.

— Ve věčném tak shonu houpáme se v zoři,
marně člověk zmámen chce nám patřit v zrak,
nové hrady zlaté před ním rej náš tvoří,
v skálu vrhnem růže, hvězdy v černý mrak.

— Voláme: Jen k výši dej se hrdým letem!
A když v touze marné dolů zdrcen pad',
skrání mu obsypáme nových tužeb květem,
v ucho šeptáme mu: Dnes ne, zítra snad!

— Ale rej ten stálý, věčná tato změna,
plná štěstí, plná sklamání a běd,
v túni časů znikne — a čím člověk stená,
rozpučí v máj zlatý, ztaví sníh i led.

— Bude skutečností, sen co zdá se vrátký,
jarem zazvoní to v lidstva širý kruh,
a když k hvězdám vzlétne — nevrátí se zpátky,
v náruč nekonečný sám jej strhne bůh!

D Í T Ě.

- PAMÁTKY ILJUŠKOVĚ -

»Rci — zda mne máš za tvora tak šťastného,
že nehodna jsem jediného smutného slova
z tvoji duše?« Jul. Slowacki.

*M*a hlava drobná, smavá, zlatovlasá,
jen štěstí k nám z těch modrých očí svítí,
a na skrání slunce zlatý déšť mu strásá.

Z kmentových krajek zří to mladé žití,
co pohled, krása, a když ručky vztáhne,
jak ze sněhu když v růži pučí kvítí.

A teď zas jak číš perel když si nahne,
to s malých rtíků zvoní smíchem: »Tata!«
Vše rozkvete, kam bílou ručkou sáhne.

To bylo v jeseni. — Jak výheň zlatá
však slunce hrálo, a ten hoch náš sladký
po jizbě, motýl, za paprsky chvátá.

Již hoří v krbu. — V náruč padl matky,
jež štěstím zářic usedla blíž kamen.
Co v zracích šotků! Jásá, nechce zpátky.

Pak drobný krok — již prchá z její ramen,
a na rtech tisíc polibků mí nese.
A jiné zpět. — To čílko jest jak plamen.

Tak laškujem si všichni v jednom plese.
A ten zrak modrý jiskří tak a hoří,
jak hvězdy skrze větve stromů v lese.

* * *

»Je lidské štěstí krupěj v žalů moři,«
čtu v staré knize, »štěstí klam je pouhý.«
A mně se zdá, že na vždy zhaslo v hoři.

»Jak zní osud zdrti všecky touhy,
jest život lvice.« — A kdo z lidí tuší,
jak smutná je ta noc, jak den je dlouhý!

A tak je těžko, tak je smutno v duši...
Dí žena: »Věř, on ani nezakvílí!«
A vím, jak teskně srdce v ní teď buší.

»Má čilko bledé, volá nás co chvíli —
kol hrdla ručky — jak rád se k nám tulí!«
A když jej zřím, má duše žalem šílí.

A když si tenkým hláskem, snad nám k vůli,
jak v poli skřivan tence tiká — z pláče —
již tím by puklo každé srdce z žuly.

Vždyť je tak jako postřelené ptáče —
tu bílou ručku vztahuje k nám zdola...
»Vše přijmem, všecko z rukou Rozsévače

i zla, i dobra bez reptání zhola,
jen zachraň nám jej Ty, jenž sluješ Spása!«
Leč jako víchr v skalách hlas náš volá.

* * *

Ta hlava drobná, smavá, zlatovlasá...
 zrak chrpový však se již neotvirá...
 A venku noc a sníh jen lká i jásá.

Spí na květech — klid velký s čela zírá,
 má v ruce křížek, kol se atlas bělá —
 a Bůh vi sám, proč to tak duši svírá.

Byl štědrý večer, vím to dobře zcela —
 v tu chvíli vždy se k lidem Kristus vracel,
 a nám — též nám hruď naději se chvěla.

A stromek, jež jsme chystali, se ztrácel
 v tmě hraček, v zlatě ořechů — tak svěží —
 i přišli jsme. — Nám řekli: »Dokrvácel.«

A jak to bylo pak, jen chápu stěži.
 Tam žena, pláčem oči do krvava —
 a zde — jak třešně květ v té rakvi leží.

Pak jako lidi změt když přijde tmavá —
 již hoří svíčky — zpěvy zní — kam jedem?
 Jen hlína — hrob — vždy běře Bůh, co dává...

Jsmo doma. — Čtu zas ženě na rtu bledém
 to hoře — zřím ty kalné, žhavé zraky —
 nám v duši mráz květ každý pokryl ledem.

* * *

A v dálce — na ten hrob sníh padl taky.

M E D U S A.

V říms proutí zlaceném, kde v tichu nad arkadou
 pod soumrak večera se křídla stínů kladou,
 hle, přišera! — Ó děs, ó pohled hrůzy plný!
 Kol skrání svaštělých, jež zryly útrap vlny,
 rej hadů syčících se místo vlasů točí!
 Plá výheň chřestýše jí ze smrtících očí,
 žár kletý Eumenid, jenž nikdy nezhasíná,
 smích pustý Kentaura! On spáry svoje vtíná
 do duše diváka jak psi v bok Akteona.
 Když motýl červánků a noci pára vonná
 svůj závoj stříbrný v snů kštici zaplétají,
 té hlavě potvorné se vyhnou. Marně tkají
 kol úsměv poklidu. Ta nespí. Mlčky zírá
 v hvězd plápol, šklebic se. Zrak její neumírá,
 ten zlobný, výsměšný — on přimrazí. On mámi.
 Když první vraždy hřích se zarděl nad horami,
 jej v noci tžřel Kain. Když Jidáš Krista prodal,
 on k němu zablýskl a v jeho duši bodal.
 V něm poznal Ganelon ten roh, jenž zvučel dutě
 kdys v údolí Ronceval. Bez dechu, nepohnutě
 jak jicen charybdy ta ztuhlá řasa zeje
 Hle, krása úžasu! Z ní propast beznaděje
 k nám hledí. Prchnětež! ty zraky usmrcují! —
 Což vábí tam váš hled?

Ó div! v té strašné sluji
 přízraků šeredných, nad čelem, v klubku zmijí,
 zřím, žluté krčky dva jak tuli se a kryjí,
 v tu masku zpěněnou a hroznou, pod arkady
 si hnízdo, vlaštovek, hle, staví párek mladý!

BALLADA MELANCHOLICKÁ.

— Svě ženě —

Mas, lačná hydra, štěstí naše chytá,
 psi jeho Zloba, Neštěstí a Žal —
 kde v srdci růže blaha pučí skrytá,
 zdroj radosti kde zurčel a se smál,
 jak vichr bouřný v středu divých skal
 zaskučí náhle, zatne spáry v duši
 a každý úsměv při zárodku skruší.
 Vše zničí rázem, co duch sobě vysní,
 měj vše, co naděj sluje, máj co tuší,
 měj v prsou tisíc skřivanů a písni.

Loď, kterou mořská bouře divě zmítá
 a v bezhvězdnou ji žene chmurnou dál,
 kde cíl, jež neví, neví též, kde svítá,
 to život — báj, v níž duhy přelud tkal.
 Snad chvílku luzněji vzplá nad opál,
 snad zpěvem sirén zahlaholí v uši,
 leč potom dozní mrtvě v noční hluši.
 Co štěstí mžik, jež trpké hoře tisní,
 co mládi, smrt když napíná svou kuši,
 měj v prsou tisíc skřivanů a písni!

Ó lidstvo, které zrozeno jsi, litá
 by zmij tě uštkla muk, a ty — ty král
 bys nejnižším byl z tvorů, svět jež čítá:
 tvá k světlou touha, co kdo snil a ždál,

vše marnost — svět je smutný karneval,
 kde maska padá, jitra svit ji zruší.
 Když k srdci nových nadějí tep buší,
 patř v hrob, kde vše, co kvetlo, hyne v plisni,
 kde zhyneš ty, měj vše, co k blahu sluší,
 měj v prsou tisíc skrývanů a písni.

P o s l á n í.

Má ženo, které máj vždy zpívá v duši,
 strast, lidí zloba, vše mi bzukot muší,
 když láska tvá mi plane v květů třisni:
 buď žehnána! Vždy. — radost ve loktuši —
 měj v prsou tisíc skrývanů a písni!

B E N Á T Č A N K A.

— Jaroslavu Vrchlickému —

♦ dóže, moci tvé já směju se tak ráda
 i tvému paláci a zlaté gondoli,
 tvé bradě šedivé já Benátčanka mladá,
 já tobě směju se — zdaž srdce mé si žádá
 koruny ze zlata, zdaž řízy sobolí?

Své nech si poklady, své šperky, zlaté hávy,
 i víno cyperské, jež trpyti se jak had,
 i města, koráby, jež jméno tvoje slavi —
 ó dóže, ty jsi jen přec stařec holohlavý
 a hoch můj smědý je a hoch můj drahý mlád!

Má oko sokolí a havraní vlas dlouhý,
 má páže obratné i malou gondolu —
 ta noci zářivé za sebou nechá prouhy,
 když v Canal Grande my jak na peruti touhy
 tisíci paprsky plujeme pospolu!

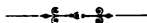
Jen jemu náleží můj tanec i mé zpěvy,
 i oheň polibků a srdce vroucí tluk,
 i bílý střevíček, i důlek tváře levý,
 já celá jeho jsem, a noc tak málo zjeví —
 a drahý Pietro jest čilý, bujný kluk.

Zaváté stopy.

4

Bez něho umírám, však jásám ve objetí
 a k srdci tisknu jej a líbám v čelo, ret,
 a mučím žárlivě, až sáhne k rukověti —
 ó s jakým plesem zas můj smích pak vstříc mu letí,
 ó s jakou rozkoší v mé lokty klesá zpět!

Ó dóže, moci tvé já směju se tak ráda
 i tvému paláci a zlaté gondoli,
 já hochu milému jen náležet chci mladá — —
 však páter Gianetto — když hubičku jen žádá,
 za drahou mantilu — odepřít možno-li?

AD TE, DOMINE!

Xpospodine, volám k tobě
 z prostřed bouří, z prostřed mraků:
 bleskem šlehni ve útrobě,
 k písni zapal střely zraků!
 Vichru nám je třeba k zpěvu,
 zlatá struna — věnec hadů,
 a tu píseň, sykot hněvu —
 píseň tu ti k nohám kladu.

Máme slzy, máme žaly,
 ale meče jenom žádné —
 meče dej nám, lehnou skály,
 vrahů pýcha k zemi padne!
 A když nedáš — píseň moje
 v srdci věčně hřmít ti bude,
 vzdechy vyschnou mraků zdroje,
 trůn ti spáli slzy rudé.

Dej nám blesky, dej nám hromy,
 sami den svůj vrátíme si,
 oštěp vrahů vichr zlomí,
 naše bouř v jich zadme lesy!
 A když nedáš — naše muka
 rozkruší tvá nebesa ti,
 gigantů ji zvedne ruka,
 obrů krokem světy zvrátí.

*

Zalehne ti chaos v světy,
 hvězdy svrhá do propasti —
 hymnus velký, divý, kletý
 vesmírem ti bude trásti.
 Na mohyly zbude dosti,
 z kolosů si sklenem hroby,
 věků hlod tu rakev kosti
 nerozkruší, nerozdrobí!

Hospodine, volám k tobě
 z prostřed bouří, z prostřed mraků:
 perlu přidej k slávy zdobě,
 slávu přidej ke zázraku!
 Jsme jak kámen v světů moři,
 kam jej vrhneš, tam se řiti,
 zavrhni — a věky zboří,
 vznes — a chválou zajiskří ti!

SEMIRAMIS.

My paní Východu, svět moci tvé se klaní,
 Ind k prachu skloněný i zasmušilý Méd,
 i chlubný Chaldejčik, i Řek, jenž moře plání
 se plíží jako pes — tys všeho světa paní
 a každý otrok tvůj a tvého stínu sled.

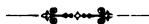
Tvůj trůn jest Babylon, kde tvoji lic je zříti,
 od Gangu svatých vod až tam, kde proudí Nil,
 tvé slávy velikost jak paprsk slunce svítí,
 tvůj pokyn jediný vlá smrt i dává žiti
 a půda zastená, kam kůň tvůj stopu vryl.

Tys paní národů, kam země obor sahá,
 ty budiš žalů stesk i úsměv kouzliš v lic,
 sto perských otrokyň zní chválou tvého blaha,
 když městem na tigru ty jezdiš polonahá,
 při zlatém poháru čest bohů hlásajíc.

Ty jsi též sama bůh — hle, Baalovi ti kněží
 v dech vonný kadidlo a myrrhu páli již,
 před tebou ve prachu jich šedé hlavy leží,
 tvé přání, každý vzdech tisíce oči střeží
 a splnit pospíchá síň paláce i chýž.

Nad tebe šťastnějším kdož směly zvat se může?
 Země i ocean ti dal své poklady,
 jas perel objímá tvé atlasové lůže,
 při písni slavíků kde syrské kvetou růže
 a věčnou láskou tvé kde šumí zahrady!

Tvé slávě, moci tvé nic v světě nerovná se,
ty sama k nebi čníš jak sněžná čela skal!...«
Tak chválou otroků se ozval hlahol zase —
leč kněžna neslyší, zrak matný bloudí v žase — —
stín Ninův krvavý tam podle trůnu stál!

DVA HLASY.

Pějte, struny zlaté, jaro pučí v růže,
 slavík něhou pláče v šeru starých jedlí —
 žluté krčky v hnízdě tulí se vždy úže,
 a v mou duši mladé sny si opět sedly.

— Vpadne bouře divá v sladké naše zpěvy,
 zaburácí mrazem třesutým a ledem,
 ztuhne v zlatý paprsk vonná miza révy,
 země bude rovem v sněhu plášti bledém.

Pějte, struny zlaté, šumný zdroj k nám volá,
 skála rdi se hlohem v poupat sladké tisni,
 vřesem pokryla se lada pustá, holá,
 a výš v sadě hvězdném planou keře písni.

— Poušť jen kolem zbude mrtvá, nehostinná,
 v rubáš mraků klesnou velké hvězdy třpytné,
 a kde ples byl, jásot — temná hluš a siná
 na peruti mlhy v stínech noci slitne.

Do zvonků a do strun kvete země celá,
 směje se a zdobí, děcko zlatovlasé,
 radost bujná tryskla v horská tvrdá čela,
 a má duše tone v moři dum a v kráse.

— Zvadnou růže, k jihu odletí zas ptáci,
v drsný krákol vrány zvonky strun se změni,
na strhaném stvolu jaro dokrváci,
vichr urve naděj, touhy, luzná snění.

Pějte, struny zlaté, zevšad láska kývá,
jak v čiš křišťalovou vína žár když hárá —
v duši básnikově tisíc drozdů zpívá,
hlaholte a pějte věčnou píseň jara!

— Černý motýl smutku v lidskou hrud se vkrade,
uštkne srdce mukou, sladké tužby zmrazí,
a kde slavík lásky zpíval štěstí mladé,
jen kříž vzpomínek čnit bude v středu zkázy!

BALLADA KU CHVÁLE SMRTI.

Ne číš tvá neděsí, ó smrti, jejíž dech
 z žil bere život nám a v atomy jej tříští,
 buď zdráva, která klid jsi v našich bolestech!
 Tys mlýn, jenž drtí vše, tys ocel na bojišti,
 v tvém hyne objetí žal dnešní i žal příští,
 a noc, jež s tebou jde, jej skryje odvěká.
 Vždy hrob jsouc doufání, jenž chce a nečeká,
 — at jaro kvetoucí snům ratolesti mává —
 všech konec nářků, slz a strastí člověka
 ty, jež nám neseš mír, buď smrti zdráva!

Květ, mladost jásavá i stáří v jeden spěch
 se řítí, kudy žeň tvá kráčí po strništi!
 Tys věků šerý proud v svých vlekla okovech!
 Tys žernov nesmírný, jimž víchř zkázy sviští,
 ty slunce, pluky hvězd v svém rovnáš pohřebišti,
 v tiš prázdnou, žiti kde stín žádný netěká.
 Jak snět, již se stromu páž lidská oseká,
 v zár která vrháš vše, co z klína matky vstává,
 všech konec nářků, slz a strastí člověka
 ty, jež nám neseš mír, buď smrti zdráva!

Spí věčné tajemství ti na zavřených rtech,
 zpět nevrací se, kdo v tvém kotvil přistavišti.
 Jsi sen, jež nezbudí již radost ani vzdech,

v němž hvězda Nepaměť se z černých mraků blyští.
 Tvé lůno mrtvo jest, zhas' žár tvém na ohništi,
 jen zhoubou bez konce tvůj pohár přetéká —
 ó bezdno, ztrnutí, v němž vše se obléká,
 — nic není, co by tvá nestihla střela dravá —
 všech konec nářků, slz a strastí člověka
 ty, jež nám neseš mír, buď smrti zdráva!

P o s l á n í .

Ó paní soumraku, jež hrozíš z daleka
 a díš, že marnost vše, tvůj krok mne neleká!
 Přijď, vykoupení všem tvá štědrá ruka dává —
 všech konec nářků, slz a strastí člověka
 ty, jež nám neseš mír, buď smrti zdráva!

Ž E N A.

X vět mužů, Lancelot, ten první mezi všemi,
na jehož rameni vlál sokol perutěmi
jak achát plamenný, on, který neznal strachu,
vítěz u Caerleon, jenž slávou zářil, smělý,
k té, kterou miloval a před níž klečel v prachu,
děl, mlhy závojem když hor se štíty tměly:

»Roh zvučí Artušův po Celidonské stráni!
Já krále opustil a k tobě přišel, paní —
jsem tvým, ó Ginevro! Šíp v srdce jedovatý
mi šlehl, otočen v tvůj dlouhý vrkoč zlatý:
mně nelze prchat víc. Hle, v rozkaz tvého slova
u stop tvých volavčí má péra purpurová
a štít, ježž Medusy mi chrání hlava dračí.
Má pýcha zlomena. Kam noha moje kráčí,
v zástupech rytířů, když přílby plápolají
a hlahol bubnů zní a jásá při turnaji,
já jenom tebe zřím a tvoje volám jméno!
Proč týráš duši mou a rušíš sen můj, ženo?
Hle, řehece vraný oř a pŕdu nohou deptá,
a meč můj zlacený sny dávné slávy šeptá —
kde války rudá číš, ježž krví vře a šumí?
Já v prach ji odhodil! Zlé v duši letí dумы,
teď mdlý a unaven ti na klín kladu čelo,
ježž, zpito rozkoší, zas do snů zaletělo.
Šla tichá Enid spat, leč Modred, šakal, číhá
a vlčím pohledem náš každý krocej stíhá.

Ó prchni přede mnou! Necht slavík pje v šeri —
 ó nevěř pisni té a prahu střež svých dveří,
 ó nevěř luně, jež svým třpytem zámek skrývá!
 Tím šerým závojem se tisíc očí dívá,
 a »zrada!« volají a hřmí kol na vše věky!
 Jich nezapudí dnes tvých lící ovál měkký,
 ni kouzlo tmavých řas a zraku záblesk žhavý —
 snih ňader, skrání nach jich letu nezastaví,
 ni srdce tvého tluk, jež, nevěrné, v mé hrudi
 roj temných předtuch jen a stíny žalů budí!
 Zdaž nezříš v soumraku ta křídla děsná, bleďá?
 To kletby anděl nás teď s hněvu bleskem hledá,
 ó rci: — Pryč z náruče, jež vině cizoloží,
 jdi, duchu temnosti, jenž prach jsi v ruce boží,
 na poušti kaj se, trp! Tys věrnost zlomil králi,
 je hřích tvůj bez míry, i trest buď neskonalejší —
 žij hanby výčitkou, jíž leká se tůň pekla!« ...

A k němu ona: »Pojď, já mám tě ráda!« řekla.

V HLUBINÁCH MRAKŮ . . .

V hlubinách mraků, se stožárem bídý
 na lodi ztracených můj národ hyne.
 Do jeho srdce šlehly Eumenidy,
 zmij zoufalství se k ňadrům jeho vine.
 Ó jeden blesk jen, Bože Hospodine!
 Necht zazáří tvůj paprsk v noci strastí
 a před námi se vrah náš bude trásti.

Slyš výkřik! Z hloubi duní prosba sterá,
 a ty jsi hromům svým dal nyní spáti!
 Slyš výkřik — světla blesk v to doupě šera
 a sláva k nám se orlem zase vrátí,
 zas naděj vzejde, jitra snové zlatí!
 A ty přec mlčíš, nebesa jsou němá —
 a lid můj v hoři již ni slzy nemá.

Jak Prometheus na skálu jsme vbiti,
 jak Kristus volá k tobě naše bída —
 jak Husův žár k tvým hvězdám žal náš svítí
 a — ze všad mrtvá tiš jen odpovídá!
 Ta kletby zrakem každý čin náš hlídá:
 což spásy ve své nenajdeme hrudi?
 Což naděje svít se v nás neprobudí?

Nač volat: »Světlo!« ve vlastní-li duši
 nemáme vzdoru, nových skutků zoří?
 Jen jiskru jednu — ta nám světy vzruší,

jen heslo jedno — to zdi vrahů zboří!
A třeba sami na vzbouřeném moři —
ta síla vůle jako v bouři hromy
vesmírem zatřese a pouta zlomí!

H L A V A.

Niglath Pilesar, král králů, pán všech moří,
vládce Assyrie, jemůž vše se koří,
který bič je lidstva, v duši pýchou jatý
k sluhům děl, co střežli práh mu domu zlatý:

»Sedlejte mi oře, dejte rudé střely —
svrhnouti chci Boha, dobyti svět celý!
Do červánek jitro své kde perly hází,
meč můj ocelový věčné hvězdy srazí,
rozdrť je v letu, krví zdeptá luhy —
rukou obra zahřmí na vesmíru kruhy!
Nechť má vstanou vojska!«

Stalo se, jak pravil.

Araxes ni Oxus krok mu nezastavil,
v čele stotisticů létla jeho sláva
jako metla nebes, blyskavice žhavá.
A kde stanulo kdy hrdé jeho čelo,
zachvěla se země, lidstvo zaúpělo.
Jak vlk šerý drtil, přepadal vše kraje,
pod jeho se nohou třásly Himalaje,
padl Bábel, Iran, zlatá Indů křesla,
ale vichrem dál jej divá touha nesla.
Celý svět leh' v prachu. Nezbylo nic více.
Jenom hradba před ním černá, pouští lvíce,
stála: nebetyčná cimbuří i brána,
blesku písmem na ní runa vytesána.

A král četl: »Staň! já vchod jsem říše stínů!«
 »Sluji Moc!« on zvolal — »kořist dej mých činů!
 Moře dalo perly, země zlato rudé,
 poušť má hřívu tigra — co již tobě zbude?«

S rachotem se těžká brána otevřela —
 lysá, mrtvá lebka k jeho nohám sjela.
 Zvedl ji král s země v podivu a v žase:
 v kusy rozpadla se.

M I S T R J E R O N Y M.

— Adolfu Heydukovi —

V gotickém dómě tisíc plá světél, do šire
dým z kadidla se zvedá v řad sloupů, v arkýře,
až zlaté svícny zakryv, níž klesl, ve chvatu
kde biskupů sněm zased', a mistrů, prelátů.

Hle, stříbrné kol mitry, nach, moře infulí,
leč pod nimi zrak lstivý a tvář jak ze žuly,
a v každém srdci zloba, již nikdo nesmíří,
vztek, jako bouří divou jenž hřmí: »Smrt kacíři!«

Král Sigmund, Mistra Jana jenž zradil, mrzce zas
prodává ďáblu duši, chce nový slavit kvas,
chtič krve v hrudi, jasným všem září příkladem,
má v ruce říšské žezlo, skráň zdobí diadem.

Hned po boku mu papež Jan Cossa Balthasar
vzpomíná římských luhů, zří signor sladký žár,
stin hájů olivových kde padá v zlato rév,
by přál si bloudit v středu svých milostnic a děv.

Však při něm kanclér Gerson, jenž světcem lidu znám,
svou hrdě týčí hlavu, má v mysli Notre-Dame,
jak jeho štít, on ducha v šer zdvihl oblaků,
mystických ohňů plápol mu blýská ze zraku.

A Courtney z Kanterbury blíž stupňů oltáře
na kostky raděj myslí a na své ohaře,
jak rád by při měsíci, když roh zní v údolí,
hřměl honbou za sedláky se psy a sokoly!

Zaváté stopy.

5

Vlas rusý hladě Albert z Münsteru, jehož spád
mu stínil čelo zlatem a vlnou splýval v zad,
tak dumal: »Jeden žbán jen z mých sklepů, jaký ráj,
kde nad Rýnem sto vinic mně střeží Loreley!«

A Petr d'Ailly: »Trud mám v tom sněmě proklatém —
mých třicet lodí měsíc už váhá s návratem,
zdaž vezou z Indie mi, řas ví, z té nestálé
pepř, šafrán, trpkou myrrhu a perly, korále?«

Kardinál z Aquileje, jenž ptáčníkem byl zván:
»Zdaž křepelky už táhnou?« vzdych' hořce, polekán.
»Než slunce pozdraví zas hor římsy, do zory
chci ve zdar lovu třikrát číst dnešní nešpory!«

Dál mnichů, patriarchů se vlnil pestrý dav,
ornáty plály trpytem, alb skvěl se zlatohlav,
a tam, kde všech se tiskl tlum nejvíc, u vchodu
žalobci: Páleč, Mařík a Michal ze Brodu.

Děl Páleč: »Hus byl jiskrou, ta pryskne sama v dým,
však vichr, jenž ji v hrozný dme žár, to Jeronym.«
A druhý: »Kacíř horší on stokrát, jeho řeč
má zlato v ústech, každou jím duši chytne v léč!«

Zas Michal řek' de Causis: »Tot' ďábla pravý rek,
nuž hekatomba plesná snad přijde jemu vděk!«
A všichni: »Kacíř!« hlučí, král, dvůr a celý sněm,
jen Mistr stál v jich kole pln klidu, tich a něm.

Tu Gerson zdvih' se prudce, děl slova ohnivá:
»Tak církev u svých řader si hada vyhřívá,
ty Mistře, který mlčíš, měj ze svých hříchů žal,
a odvolej, co bludně jsi učil a co psal!

»Zřiš před sebou svět širý, v tom valném prostoru
co biskupů, co mistrů a písma doktorů,
co kurfirstů a knížat — rci, nač ten planý vzdor?
Ty sám jsi, sláb, nuž čiň, jak ti svatý káže sbor!

»Od zlatých siní Říma, kde Tibru dme se tok,
až tam, kde mračný šlehá Balt norským lodím v bok,
náš hlas zní jak hlas boží. — My vztáhnem bez řeči
páz pro svatý dnes olej a zítra po meči.

»Nám Provence patří květná i Burgund, s čela chmur
kde stíny plaší paním svou písni trubadur,
Maur děsí se, když o nás jej dojde plachá zvěst —
my berly máme, chrámy i vojska, hradby měst.

»Nás mocný slyší císař i říše, a tvůj pych
a nezkrotná tvá vůle mně, Mistře, jenom v smích —
rci, v čem tvá vězí síla, kdo s tebou, jde-li čist?«
A bouří vše zas vzkřiklo: »Hle kacír! Antikrist!«

V tom Jeronym zved' hlavu — sbor ztichl v jeden ráz.
Zrak jeho, plný lásky, spěl chrámem, kde se trás'
skrz malby oken slunce svit poslední, a kol
skrání obetkal mu bílou stem zlatých aureol.

Zřel preláty a mnichy, zřel panstva skvělý kruh,
zřel mitry, přílby, meče i krále, jako bůh
jenž na trůně stál zlatém, kol třípyt, a lesk a zář —
a úsměv plný jasu mu zkrášlil bledou tvář.

Však znova Gerson volal: »Kde moc je tvá, rci nám,
že s tělem hubíš duši, jdeš k věčným pekla tmám,
kdo při tobě, kdo s tebou, kdo vzor tvůj zářící? ...«
— Děťl Mistr: »Spravedliví!« — A kráčel k hranici.

S L O K Y.

X vězdy blýskly v mrak a tmou;
 vesmír zlatým křídlem svým
 síť rozpjal nade mnou.
 Jako velké, žhavé oči
 paprsky v mou hruď se točí
 a pak mizí opět v dým.

Myšlenky mé, plujte dál!
 Nic mé nitro nezčeří —
 mrtvé ticho, mrtvý žal
 a ta prázdná hloubka sivá
 dohaslým se zrakem dívá,
 steskům vašim nevěří.

Kol nás dríme celý svět
 jako hřbitov bez mříží,
 v nekonečno, v před i zpět
 stále šíří se a krouží —:
 Co je člověk? Po čem touží,
 než smrt oči zaklíží?

Lichý prach a pusté nic
 hledí k nám již ode všad:
 a jen bledá naše líc
 patří v ocean ten šera —
 dříve strast a muka sterá,
 a pak zasne každý rád.

A když někdy přileti
s květnou jaro pověsti —
šeptne o nás poupěti
sladkou písní upomínky;
pod drnem však již ni zminky
o životě, o štěstí!

D U D Á K.

Naklonil hlavu šedivou
 a družné stiskl dudy:
 »Ba, to byl přec jen jiný čas —
 teď svět i na zpěv chudý!

Kam dudák přišel, veselo
 a zpěvu, tance, plesu —
 teď tyto vetché dudy své
 už jenom k hrobu nesu.

Kam dudák přišel, žert a smích
 a k boku děvče vlnadné —
 ba věřte, v celém světě teď
 už není také žádné!

Jen hlesnu — láska jako trám
 a v sklence mok se pění —
 což platno, zlatých časů těch
 už dávno v světě není.

A když jsem hrál, tu rozkoši
 i dědek k holce skočil:
 »Hoj, posvícení jednou jen!«
 a již se v kole točil.

Kdež chvíle ty! Ač tehda pán
 snad víc nás ke zdi tlačil,
 já hrál — a národ rozjařen
 se sotva smáti stačil.

Kdež chvíle ty! ten nový věk
zapomněl starých ctností:
je chudák pes — a srdce vám
jen klam a šalbu hosti.

Ba věřte, tak dřív nebylo,
to z cizinských jen styků:
bohdejž jste víc si vážili
svých vlastních, českých zvyků!

Byl cizinec vždy podlý vrah
a vše, co jeho, kleté!
Bohdejž si jednou přece už
na předky vzpomenete!

Ti na rtech to. co ve srdci
a přímého vždy hledu:
vy v hrudi zlobu škaredou
a v ústech plno medu.

Nám zlaté předků varyto
v boj hrdou pělo píseň —
teď zlato má být pozlátkem
a svatý chorál — pliseň?

Čím hustší řady nepřátel,
tím větší síla v páži!
Teď máme o tom přemýšlet,
zdaž poslední jsme stráží?

To není dobře, věřte mi,
jáť mnoho znal a viděl:
však za lid český takový
bych se až v duši styděl.

Ač chudšas jsem a poslední
 snad dudáckého stavu,
 ty všechny vaše novoty
 mi nepopletou hlavu.

Obratťe domů, pokud čas —
 pak snad už pozdě bude,
 a starý dudák pravdu vám
 snad naposled již hude!«

Naklonil hlavu šedivou
 a družné stiskl dudy:
 »Ba, to byl přec jen jiný čas,
 teď svět i na zpěv chudý!«

BALLADA KU CHVÁLE JARA.

— Andě —

Roh plný růží nese v dlani
 a z něho pučí žert a smích,
 hloh na každé již kvete stráni,
 i řeka vzplála v krupějích.
 Kdo jásat chceš, než skřivan ztich',
 pojď ven, už jabloň v květech hoří!
 Ó barvy, zvuky, jež máj tvoří,
 jste věčný zázrak veliký!
 Má duše kouzla tone v moři
 — zvoň jaro písni, slaviky!

Dav holubic již za svítání
 spěl v pole, kde sní na mezích
 tlum sedmikrás a v rose ranní
 květ šípku rdí se kolem nich.
 Jdou mladé dívky v zeleň lích
 a jejich zpěv se v blankyt noří —
 vzduch voní, řepka v zlaté zori,
 kol ples a ptáků pokřiky!
 Máj letí, vše se před ním koří,
 — zvoň jaro písni, slaviky!

Kos hvízdá, a kde nad kořani
 podléšky zkvety v zlatý vích,
 včel plno, všude šept a zvaní:
 žij, zpívej, radost není hřích!

A cítím již, máj ke mně dých',
 zas láska pouta stará boří —
 ven letí snové bujni oři,
 trud s nimi prchnul všeliký!
 Kdo dí, že máj svých květů spoří?
 — Zvoň jaro písni, slavíky!

P o s l á n í.

Ó paní, již můj zpěv se dvoří,
 ať jaro, láska v každém hoří
 ti úsměv kouzli na rtíky!
 Sem všichni, kdo jste srdcem choří,
 — zvoň jaro písni, slavíky!

K R I S T U S.

Pod vlysem žulovým, kam svit jen šerý padá
 gothickým obloukem a v růži hvězd se skládá,
 na starém oltáři, jenž prachem kryt a plisní,
 ční Kristus na kříži. Vše duši mrakem tísni,
 kam zrak se rozhlédne kol chmurnou, pustou lodí.
 Necht' písní jaro zní, sem bledý žal jen chodí,
 a v stínech sloupení se zdá, že v dumě sídlí.
 Zde každý zval květ, a motýl zlatokřídlý,
 jež vichr zavál sem skrz římsy roztlučené,
 pad' mrtev na oltář. Zde smrt jen chrám si klene.
 Sem nezavítá smích ni slunce paprsk zlatý,
 zdi vlhké zdají se být smutkem noci spjaty
 a břečtan sežloutlý kde vnikl, ihned zmírá.
 V ten klid a šero tmou líc bledá Krista zírá.
 Z ní úsměv božský prch' — jen lidská strast v ní svítí
 a zápas poslední a stesk a nuda žití.
 V něm ztuhl každý rys, jenž slitování hlásal.

To bylo na večer. — V mrak západ růže střísal
 a hvězdy v lazuru svým zlatým blýskly okem,
 když s hledem ztrhaným a matným, chvějným krokem
 do dveří svatyně muž vstoupil tváře divé.
 Kles' před oltář a chtěl se modlit jako dříve.
 Chtěl ruce sepnouti — krev kapala s nich hustá.
 Leč slova neřekl — moc divná spjala ústa
 a z hrudi prchl vzdech. Jen ku Kristu zrak bloudil
 a: »Odpuštění!« lkal. A Kristus soudil — soudil,

jak před tím jeho líc je přísná, nepohnutá. —
Dál v prsou hříšníka zněl pláč a bolest krutá.
V tom dítě k oltáři šlo nevinné a svaté
a kleklo, zvedajíc své k nebi ručky spjaté:
»Tatičku nebeský, nám odpust naše viny!«
Jak pablesk naděje by v černé zapad' stíny,
muž náhle pocítil v své duši lítost vřelou
a v slzách topil zrak a hrudí zkamenělou
v práh nebe s dítětem šla prosba jeho čistá!

Tu úsměv přeletěl po bledé tváři Krista.

STRÁŽ SEVERU.

Máhnou vichry divé od severu všude,
 nesou černé mraky, nesou blesky rudé.
 Hučí to a stená v nich jak v tůních moře,
 a kde stanou, klíčí spousta, mráz a hoře
 Buráci to hrozbou, hřmi jak krupobítí,
 klíkatý had blesků na cestu jim svítí.
 Nejvyšší již sosny drtí spár jich lačný,
 všude noc — i slunce zhaslo mezi mračny.
 Všude jenom zhouba divou perut šíří,
 na troskách v ní štěstí černý havran hýří.

Hoj, vy divé vichry, hoj, vy mraky šeré!
 Nezmatou nás vaše hněvy, hrozby steré!
 Zdrťte naše hory, spalte naše krovy —
 zas my zbudujeme sobě domov nový!
 Necht' již v zřícenině padly dávné hrady,
 tvrdší nad jich skály páže máme tady!
 A necht' zpustly háje, zprahly květné luhy,
 přikouzlíme do nich zlatý máj zas druhý!
 A necht' všecka vyschla moci naši zídla —
 my jsme plémě obrů! my též máme křídla!
 Hrdost svou my proti vašim hněvům dáme —
 uzříme, či dříve odvaha se zláme!
 Vrhajte své blesky — proti vaší zvůli
 máme svoje právo, máme čela z žuly!
 A necht' na nás štvete celé peklo kleté —
 naši řeč nám z hrdla přece nevyrvete!

Vždyť ji s prvním dechem učila nás matka —
 tak je divně krásná, lahodná a sladká!
 zvučí jemnou něhou jako struna zlatá,
 skrývan jarní písní k nebesům s ní chvátá!
 A když polem žitným větřík šeptá tichý,
 v něm se ozývá to její ples a smichy.
 A když potok bystrý hučí přes skaliska,
 její šum jak zlato proudem se mu blýská.
 A když v háji pěje dívka zlatovlasá,
 trilkem slavičím ji zkazky ve klin strásá.
 Ó! co řeč ta naše luzných citů budí —
 do srdce nám vrostla, kdo ji vyrvе z hrudi?
 Chováme ji v ňadrech jako zřítelnici —
 cizí úklady nás vždycky najdou bdící!
 V ní k nám duše velkých předků mluví znova,
 však vy dobře znáte ještě jejich slova,
 Karla, Husa, Žižky hlahol velkolepý —
 vite, kterak znají mluvit české cepy!...

Táhnou vichry divé s havrany a supy —
 na našich však lebkách hlod váš brzy tupí!
 Nechte si řeč cizí, nedbáme my o ni —
 nám ta naše rodná jiným kouzlem zvoní!
 Nechte si řeč svoji — my chceme při své státi,
 spíš ten celý svět se do propasti zvrátí!
 Srdce dáme k srdci, páže dáme k páži —
 o takovou hradbu blesk i mrak se sráží.
 Nelekne se hrozby, přes ty vaše zlosti
 velcí, nesklonění půjdem k budoucnosti!

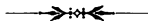

PAŘÍŽSKÉ CROQUIS

· VYHLÍDKA V LEDNU.

Dvě řady platanů, jak živý svědek zmaru,
v dál, holé, bez listí se táhnou po boulevardu.
Svit jitra, na dlažbu když naseł sníh a jíní,
již římsy pozlatil, jež velký arkýř stíní.
Vše rychle oživlo. Řve kramář, na vozíku
má artičoků snop a ryby, košík fiků.
Hle, vrátný zjevil se. Jsa opřen na koštěti,
sny svoje vykládá a vynáší ven smetí.
V podstřeší odtáhla kdes ručka portieru
a z kupy kadeří dvě oči kmitly v šeru.
Leč uskočily zpět — kdos zakašlal a chvíli
pak tence slyšet smích dvou rtiků rozpustilý.
Kol hrčí povozy, tam drožkář kleje mrazy,
tlum v bluzách dělníků s ním do kavárny vchází.
Zbyl venku kramář sám. Mne víčka rozespalý
a znova zpívavě své kupcům zboží chválí.
Roj vrabců snesl se kol něho. Bosý, v křiku:
»Le Siècle! Gil Blas!« kluk běží po chodníku.
Teď padá mha a vše zas kryje povlak bílý —
výš nad něj černý sloup jen trčí od Bastilly.

SPHINX-MENEPHTA.

— Louvre —

Kam prchla tvoje báj, kde hymn tvé slávy,
 o Pharao? Škleb mrtvý na tvé lici
 v tmách věků doposud snad žije snící,
 leč o tvé síle nic nám nevypráví.

Tys dozněl na vždy meteor jak žhavý:
 když otroky jsi stíhal prchající,
 sloup rudý před nimi plál zlatou kšticí,
 tys vešel tam, kde stín on vrhal tmavý.

A znikl jsi — hřměl Jehova v tůň moře,
 v něm pohřbena tvá vojska, zbroj i vozy;
 nad tvoji zhoubou ranní vstala zoře!

Dnes rob již nelká tvými pod kolesey,
 a na tvou hruď i tvář, jež posud hrozí,
 jen pavouk chudé svoje síť věší.

BALLADA, KTERÁ SE ZPÍVALA V QUARTIER LATIN.

Byl večer v únoru, padal sníh
 a lampy boulevardů hasly.
 Stín dívky kol mne se náhle mih',
 ji ručky zimou se trásly.
 V nich modré fialky, jara květ,
 a řeči bázlivou chvěl se ret:
 »Monsieur, ó kupte, než zvadnou!«

Já hleděl ji černých do očí,
 v nich zárem hořel ráj celý,
 a v hnědém vpleteny vrkoči
 se blýskly Amora střely.
 Leč tenká suknička, chvěl ji mráz
 a hlásek ozval se jemný zas:
 »Monsieur, ó kupte, než zvadnou!«

V tom vichr zavanul třeskutý...
 Já ručky chopil a zlíbal,
 jak k modlitbě byly sepnuty,
 strach dětskou hlavičku shýbal,
 když rámě jsem jí kol pasu dal
 a ved' ji, šeptal a jen se smál:
 »Vše vezmu, nekoupím žádnou!«

Má světnička věru nevelká,
 ve čtvrtém patře, leč milá,
 pod oknem vichr ať temně lká,
 k nám z krbu dívá se víla,

*

tam praská to, šumí, výská v ráz
a tajný, veselý šepce hlas:
»Trhejte růže, než zvadnou!«

Na stole v číši plá zlato rév,
čaj v samovaru si hýří,
jak oči jiskří, jak proudí krev!
»Pojď na klín, láska vše smíří!«
A k sobě stulení, v hnízdě pták,
my smějem se, jarem dýše zrak —
kdož dbal by na zimu chladnou?

Mráz luzné na okna květy vdech',
je to v nich pohádka sladká!
Zde stromky, houština, tu zas mech,
a v dáli hezoučká chatka...
— »To kostelík! při něm křížů řad!«
Ó dítě, neblouzni! Mám tě rád
tak bujnou, rozkošnou, vнадnou!

Teď půlnoc bila... Hlavičku v snách
již v tichu sklonila k hrudi. —
Den svitl, oblaka hoří v nach,
leč jiné jitro ji zbudí —
spí na vždy, v ruce fialky, květ,
a v prosbě zdá se mluvíti ret:
»Monsieur, ó kupte, než zvadnou!«

AMOR A PSYCHE OD CANOVY.

— Louvre —

Dvé ptácat, které vylákal máj ve sny,
 jdou, přituleni k sobě dechem štěstí,
 nad nimi šumí stromů ratolesti,
 květ rozpučí, kde krok jich stane plesný.

Leč háj i luh přec zdá se jim být těsný,
 ač všecky růže v kadeř chtěl jim vpléstí,
 jim tichý větřík luzné šeptá zvěsti,
 pod stopy jejich střásá písně vesny.

Co kolem zvonků, vůně, šeptu, rosy!
 Tam pták se mih', zde včelka mizu ssaje,
 pel zlatý poupat na svých křídlech nosí.

Teď motýl vzlét' — jej chytla ručka malá,
 jim šťastným zdál se býti poslem ráje,
 kde rděl se hloh, zdroj jásal, kvetla skála.

MI-CARÊME.

Yshluk mirlitonů, rolniček a zpěvu,
v smích pierrotů, v jásot débardeurů,
v křik šašků, kolombin, proč bez úsměvu
tvůj obličej se ke mně chýlí v šeru?

Kol vřava bezuzdná, zvuk prasklých číši,
kouř, zápach absintu a punše, vína,
leč ty — zdaž sluch tvůj hlahol onen slyší?
co šeptá bledý ret, co dí tvář siná?

Jdi — tanči, pěj! Pij také rozkoš do dna!
Dnes kypí, vře a valí se a hýká!
Vše utone v ní, žal i lítost hlodná,
stesek prchá v ní a upomínka zniká.

A ty — tak mrazně patříš, z nevesela...
Hle, víří kankán, větrem letí šaty,
vše jeden ples a rej! Pryč vrásky s čela —
pryč ode rtů ten malý křížek zlatý!

Ah — v oku slza perli se ti, padá...
Již odpust, slovo mé ať neraní tě —
leč co ti dnes? Dřív jásalas tak ráda —!
— »Dnes týden — pochovali moje dítě.«

W A T T E A U.

— Louvre —

Arp luny kývl v postříbřená lada,
 všum zadul větru spěchem do rákosi,
 na stromech plno šelestu a rosy,
 žloutnoucí listí zvolna k zemi padá.

Kol po strništi rozběhlá jdou stáda,
 je hlídá pes a pastýřský hoch bosý;
 blíž řeky z kupek sena blýskly kosy,
 sekáči k ohni krčí shýblá záda.

Z nich jeden zdá se cosi vyprávěti,
 zrak v jeho ústa zdíven upřel druhý,
 kus roští zas tam v oheň klade třetí.

Leč nad všemi, jak z vln když oř se vzpíná,
 oděna v cetek fantastické stuhy,
 tvář přihlouplá se šklebí harlekina.

ASYL V PARKU MONCEAUX.

Mám staré kmeny rád, z nich kúrou rozpraskanou
 jak z jeskyň pryskyřic když zlaté slzy kanou,
 a velké kapradí, jež v kořeny se vplítá
 vždy mechem obrostlé, jak hradba obrovitá
 když krok můj zastaví a duši budí v žasu.
 Ó jak se nořím rád v tu šer, v ten chaos hlasů!
 Mně zdá se, věčnost kol že letí, v tenkém síti
 kde voní fialky, proud lian kde se řítí,
 a svlačce obrovské, jichž kalich duby svírá,
 se zdají pohár být, zkad bezdno věků zírá.
 Ten klid, v němž nehne se ni květ, ni listek trávy,
 v hruď zvolna vpíjí se, a slunce paprsk žhavý
 když větve vráscitě a těžké zlíbat chvátá,
 vše rázem oslní, snět každá zdá se zlatá.
 Pták někdy usedne v stín platanů a buků
 a pak vše zajásá, vše v jednom tone zvuku,
 jak v chorál pralesa hlas flétny když se mísí.
 Tu každý keř se hne, změt korun, mrtvých kdysi,
 zas rozhoupá se v zvon, jenž hučí, před očima
 se zdá ti, celý hvozd že vstal a řve a hřímá.
 V tom velkém bludišti, kde profil dívčí tváře
 v slaměném kloboučku jest Najadou, kde záře
 v noc padá haluzi v tom prvním, čistém tknutí,
 cos v prsou velkého ret k modlitbě tvůj nutí.
 V tmě jilmů netušíš, bříz v říze stříbrem tkané,
 sled každé krůpěje stem tyrkysů kde plane,

ty štíhlé modřiny, luk pásy, zeleň svěží
že pouze ostrov jest, kol něhož město leží,
val domů, arkýřů, ruch ulic, život všední.
Ty tich a zamyšlen jen vzlétáš dum svých ke dni,
sniš, že jsi v poušti sám, kde noci, v moři tónů
hřmít z dálky slyšíš teď řev temný lvů a slonů.

V BOUDOIRU ANTIK.

— Louvre —

Mam, kde nám kyne nahý mramor řecký,
 kde volá Pan, sní v dumách Aphrodite,
 kde Hercul zdvihá rámě obrovité
 a s Olympu kam slétly krásy všechny —

Jsem často viděl jemný profil dětský,
 dvě oči, v líc jež Dryad byly vryté,
 a ručku, jejíž malé prsty hbité
 na papír nesly div ten umělecký.

Klobouček rusé kadeře jí svíral,
 plaid útlé tilko obepinal řásný,
 zpod něho bílý střevíček ven zíral.

A mně se zdálo, chrám ten bohů tichý
 že náhle roztál v hovor polohlasný,
 a pod kloboučkem zrak se usmál Psychy!

NOČNÍ AQUARELLA.

Míč zlatý z guttaperče
 je měsíc, v dlouhé terče
 pěn který tisíc střel
 vrh' v šíř i v dél.

St. Cloud již tmí se v mraku,
 zní plavců zpěv a zraku
 stín parku, do vln skryt,
 vil zámkem zdá se být.

Jsme na palubě, sníme,
 že na dně kráska dříme,
 Fort d'Ivry, obr, sám
 již střeží tam.

Nad Grenelle vyšly hvězdy —
 spí město, hlučné vezdy,
 mhou lampy začadlé
 vln plují v zrcadle.

Dvě věže zdvihl z šera
 stín velký Trocadera,
 a orloj, starý brach,
 kdes hučel v tmách.

Jak řady korridorů
 ční mosty v němém vzdoru,
 v šer zahrad, k parniku
 slyš! lká zpěv slavíků.

Nad obelisk, mhou spjatý,
hvězd krouží kolovraty,
v šum fontan, který ztich',
 náš padl smich.

Sní Louvre. Pod arkýři
kol vlaštovek tlum víří,
kýs chodec nábrežím
se mih' a znikl v dým.

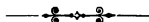
Pont Neuf, jež oko zhlídlo,
zved' nad nás černé křídlo,
člun každý v šerý stín
 kles' do hlubin.

Nám zdá se, ve objetí
že giganta loď letí,
hle, ruce vstříc už k nám
pne z dálky Notre-Dame.

Ó staňme! Světla dětmi
zas vyjdem z mlh a ze tmy,
kde hřmí v jas boulevardu
 třesk pohárů.

Tam řadou lip se tmící
jde študent, radost v lici,
máj vzduchem rozsetý
s rtů libá grisetty.

Však ticho — pst — jen s výše
pruh stříbra padá tiše,
již nehne se ni stvol —
 jde sergeant kol.

T E N I E R S.

- Louvre -

ýár červencový shýbá klasy žita,
 nic nehne se, vše unavením klesá,
 stín zpráhl vedrem, a jen blíže lesa
 nás chladem vlídně stará krčma vítá.

Stoletá nad ní lipa větve splítá,
 kmen její praská, čeřen střechy nesa,
 však pod nim vstříc nám plný žbánek plesá,
 ježž staví na stůl krčmáře net hbitá.

Společnost pestra: zbrojnoš, jenž spí v trávě,
 toulavý zpěvák, s kterým mnich se hádá,
 žid s mezkem, který hýká usedavě.

Z vikýře kočka dívá se k nim ráda,
 psu závidí, jenž pod trnož leh' právě,
 a na vše listím zlato slunce padá.

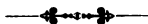
VE SQUARU MONGE.

y
 u papíru čapku na hlavě, kde rusý
 vlas jako zlato krouzlí se a splétá,
 jak dupe, křičí, jaké dělá kusy,
 jak najednou by zbořit chtěl půl světa.

— Dnes ještě z něho jenerál být musí!
 Rtík špulí, v očích šotků celá četa,
 a matka — v prsou jedva smích že dusí,
 a v srdci tisíc sladkých snů ji zkvétá.

Ah! zří jej — hrdý, na bělostném oři
 k vítězství vede pluky tisícere —!
 A matčin zrak vzplál červánkovou zoří.

Však náhle stín proč v duši se jí sklání?
 — Trup krvavý a havrany kdes v šeré
 a v mrtvé zřela, v zasněžené pláni...

PŘED DIVADLEM.

Hon jaký to a vřava v každém směru —
 ah, pravda, Sardou má dnes premiéru.
 Kluk, dělník v bluze, dámy, vše se tlačí,
 před kasou zábradlí že sotva stačí.
 Zde křičí baba, lokaj k ní cos káže. —
 Dvě cocotky sem hledí z equipáže,
 k nimž Petit-Crevê — binokl má v oku —
 v spěch dal se, v každém shlížeje se kroku.
 V ten šum zří portýr, klidný je v té době,
 — a časem kluky za uši rve obě.

KŘEPCÍCÍ FAUN.

— Jardin du Luxembourg —

{kryt v šerí stromu, jenž ti květy strásá,
 při ústech syringu, jež plesá, kvílí,
 rád vidím tě, když tančíš blahem zpilý,
 má duše v tobě výská si a jásá.

V tvém nadšení vše láska je a krása,
 vzlet, rosa, vůně, kouzlo jara, síly —
 svůj Najada krok za tvou stopou chýlí,
 skráň tobě libá Nymfa zlatovlasá.

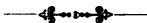
Leč, na čele svém zlaté hrozny révy,
 ty nedbáš jejich lichocení lživých:
 sám raduješ se, smichem zní tvé zpěvy.

Tak já, číš v ruce perlicího vína,
 svých zapomínám písní zádumčivých,
 ples racka spárem v duši se mi vtíná!

K Y T K Á Ř K A.

Blíž Montmartru, kde v krov se arkýř ztrácí,
 vždy sedí u okna, den celý v práci.
 Ať chmuří se, ať nebe hoří zlatem,
 květ ke květu, list k listku skládá chvatem.
 Vyhlídka smutná. Římsa, komín, stříšky.
 Pantheon v dálce mhou sem hledí s výšky.
 Po věžích křičí kavky. Z ulic v tichu
 hluk vzdálený sem zní jak chorál mnichů.
 Však v okně tam již mladý soused čeká,
 až zvedne zrak, a v pozdrav čapku smeká.
 Jak těší se, vždyť neděle už zítra!
 On přijde, v ruce fialky, hned z jitra.
 S ním, v bílém čepečku a s parasolem,
 zas do Sceaux půjde po mezích a palem.
 Jak chutně tam vždy mléko, v stínu stromů
 jak hezky tančí se! — A večer domů...
 Snad zdá se jí, že hvězdy v pout jim svítí,
 svou hlavu kloníc, přestala teď šiti.
 Pak vzavši jehlu, v skutečnost se vrací —
 blíž Montmartru, kde v krov se arkýř ztrácí.

V A N O S T A D E.

— Louvre —

V zamrzlém sněhu u řeky spí chatka,
krov, štít a stěny jako jedna vráska,
v šindelích vítr šelestí a praská,
sad, luh i pláň kol stříbří jinovatka.

Zář v oknech, do půl přivřena jsou vrátka,
tam jistě radost vešla dnes a láska —
při krbu stará povídá se zkazka,
čas letí, večer jedna chvíle krátká!

Leč vítr znovu mrazným zavál dechem,
na stezku k dáli sypal vločky sněhu,
z kad pozdní chodec navracel se spěchem.

Nad řekou v síti čejky nářek plakal,
mih závoj táhl po mlčícím břehu,
za sebou do snů moji duši lákal.

POD SOCHOU VOLTAIROVOU OD HOUDONA.

Hle, maska století! — Smích jízlivý a chladný
 ji zkrivil ret v půl k žertu a v půl k zlobě,
 — a zkameněl. Jím přízrak mdloby žádný
 se nepřehnal — dřív ztuhl. A teď v hrobě,
 v klín zavřen žuly, hrdý, ještě stáčí
 do prsou našich hrot své mrazné pýchy,
 slabostem našim směje se i pláči...

Co byl mu svět, tak prázdňý a tak lichý!
 Vždy bez lítosti škrabošku mu strhl,
 dým rozbil illusí, snů zerval zlato,
 květ rozšlapal. — Když v propast světlo vrhl,
 noc ozářil, jen řekl: Hle, jsi bláto!
 Sám nejhloub do studny vníká lidské hrudi,
 by neřešť vyvážil, jež v ní se skryla.
 On ptal se popelníc: Kdy zář se zbudí?
 a červa tázal se: Kdy vzkypí síla?
 Kdy člověk, bídný prach, svou hlavu zvedne
 a k hvězdám promluví: Kam vaše dráha?
 kde věků cíl, kde osa chvíle jedné?
 Proč marna práce, vzdor, proč mrak jen sahá
 kol člověka, jenž v tmách? — Leč k odpovědi
 zvuk vlastních zbyl mu slov. Nach rudý králů
 pak zřel i zločin, který na něm sedí.
 Zřel vojska a zřel lid, jenž kvůli v žalu,
 pověry bahnem brodě se a laje.
 Zřel přepych nevěstky, hůl žebrákovu,
 a z duší všech rval dávné sny a báje,
 rval žezla, koruny i kříže rovů!
 Jak hračku lámal v gigantové ruce
 spukřelé formy, hesla zašlých věků,

*

jich tužby, zápasy. — Když v divé muce
svých bludů mřely — mluvil o člověku.
On k síle vlastní ukázal a v sebe
a hněvu boha strhl s jeho nebe.
I volal: Lidstvo, pokání čiň lásky,
buď soucitem, buď světlem! Strhni masky!

Leč volal marně. — Temno, hluch všade
a mrtvý klid. To širé lidstva moře
se nehnulo — stín jeho sám se krade
po břehu pustém, v srdci žal a hoře.
Vždy ještě doufal, čekal, ještě toužil.
Pak volal zas a hřměl a bil v ty vlny,
by zčeřily se, jako ostrž kroužil
nad jícnem nehnutým — leč hrůzyplný
ten znáti nedal života ni ruchu.
Jen pouta hloub se v jeho svaly ryla —
jen divý smích se v mrtvém ozval vzduchu!
A smích ten drsný — zoře lidstva bílá!
Byl mečem, který protkl mraky rázem
a skolil hydry lži a robství zmiji.
Byl paprskem, jenž od hvězd sletl na zem
a vzpučel do růží a do liliji.
Smích ostrý, příšerný, smích ledný, děsný:
on mrazil srdce podlá, bodal v duši
jak štir — leč v pravdu májem dechl vesny,
dal pláči naději, jež pouta kruší. —

A umřel. — Tvář svou zanechal však světu.

— I přišel tyran od půlnoci v letu,
jenž vojska tisíci a zbroji vládl

a otroky: jej uzřel — před ním padl.*)
 A přišel chudás, v psotě zmírající —
 ten myšlénku zřel v drsné jeho lici,
 dal čin: — a lidstvu v hrozném jeho muce
 hle, k nebi šlehá již dým revoluce!

*) Cara Mikuláše Voltaire Houdonův, chladně a jízlivě se usmívající, tak rozlítil, že onemocněl.

SALON CARRÉ.

— Louvre —

Van Dyck nám kouzla štětce zlatem kreslí,
vzduch naplněn je vůní rylce Giotta,
necht venku sníh a vánice a sloty,
vždy májem Sanzio k nám dýchá z jeslí.

Allegri, k ráji andělé jež nesli,
zář modrých nebes vesnil do života,
k nim Rubens přimaloval pierrota,
Murillo skryl se za hvězdnými křesly.

Všem Veronese zpívá píseň jara,
šum, vřava, křik a ples mu echeu volá,
kol ze všech zraků nesmrtelnost hárá.

Ó staří mistři! Jak mi žel vás bývá,
když hudlařů dav mělký zří k vám z dola,
vtip o vás brousí, hašteří se, živá!

STARÝ PŘÍSTAV.

M en obraz vidím často: dlouhé lodi
 při břehu Seineu tmavým stínem brodí,
 tam oblouk mostu, a zde skrze stromy
 v proud sklánějí se černé, staré domy.

Jde řeka lině — staffáž, rybář lysý,
 svou ke dnu vrhá síť, jež s tyčky visí,
 pak na mžik dýmku cpe si, v práci sečká,
 a na přídi se vrabců sváří smečka.

Po schodech zvrácených a přes zábradlí
 žen chudých leží prádlo jak sníh padlý,
 kol škeble, kusy dřev, spleť ráhen hustá
 a puklou dlažbou mech a tráva vzrůstá.

Nic víc. — Ruch města, ulic křik a svádu
 zde neslyšels, ty zůstaly kdes v zadu,
 zde klid, vše pusto, mrtvo pro okolí —
 jak živý pastel mistra flamské školy.

Leč i ten kout měl kouzlo, měl svou krásu:
 jel v neděli kol parník, na něm v jasu
 zněl zpěv, a slunce v mrak, zřel dívčích dolů
 roj hlaviček, les rudých parasolů.

PÍSEŇ Z OKNA.

A vit jitra pablesk první smavý
 Když květům sypal do skráně,
 rád slýchal jsem vždy od vis à vis
 romanci starou z Bretagne.

Tu pěla dívka měkkým hlasem,
 dojista dívka dvacet jar,
 zpod bílých záslon zřel jsem časem
 vlas rusý, zraků snivých žár.

Tak divný kontrast — zde to mládi,
 sen lásky než je pozdraví,
 a zpěv, jež kdys, spleť pustiv hadi,
 pěl krásce jongleur toulavý.

V něm žhavě sladká touha zvoní,
 pláč lesů, vzdechy bystrin s hor,
 jak řek' by: »Zrak můj slzy roni,
 je krutý, markýzko, váš vzdor!«

A mně se zdálo, v modré dáli,
 že, bludný jongleur, v duši svár,
 dlím u krásky, již zpěv můj chválí,
 a v šeř že tmí se boudoir.

A vášni vzňat a nedočkavý
 chci spět k ní z chmurné ústraně
 — rád slýchal jsem vždy od vis à vis
 romanci starou z Bretagne.

D o m ů.

Přec jen se mi po vás stýská, přec k vám toužím
 jak člun vichrem pochovaný v moři bez památky.
 zpátky

Rozkoší zde číší zlatou jiskří vše a šumí,
 ke mně však se vracejí zas dávné sny a dumy.

Je mi tu jak ptáčeti, když bouř mu hnízdo smetla,
 u vás jen to pravé štěstí, radost, naděj světlá!

Ať tu v nádheře a v lesku žití proud se ztrácí,
 táhne mne to k vašim krbům, volá k vaší práci.

Již tu všude plno růží — ale vidíte, skrytá
 že též u nás pučí naděj, vidíte, že už svítá!

Zní to časem od vás ke mně jako písni z lesa,
 vzduch pln vůně jest a květů, až mi duše plesá.

Plno poupat, vzruchu, záře, plno všude mízy —
 divně mi to k srdci sahá v domovině cizí.

Povězte mi, přišla chvíle činů již a jara?
 Jak šum křídel, jak dech máje kypí vše a hárá!

Duní to sem někdy od vás jako bouře z dálky,
 hřmí to jako třeskot mečů, jako rachot války.

Zaváté stopy.

8

Přec jen se mi po vás stýská, jak v čas uplynulý
zřel bych vám rád v mužné oko, stiskl ruku z žuly.

Viděl bych rád ony jiskry, jež nám pouta kruší —
teskno je mi v cizím kraji, smutno v mladé duši.

K vašim slzám, k vašim trudům, jako v náruč matky,
přec jen se mi po vás stýská, přec k vám toužím
zpátky!

O B S A H.

Zlatá křídla.

Víc nechci být...	9
Nad tůní	10
Píseň	11
Nocí	12
Idylla o žních	14
Jarní mlhy	15
Hovor s duší	16
Píseň drozda	18
Spleen	19
Když jitro paprsků...	20
V míze jara	21
Sloky	22
Stezka v sluji	23
Vějíř	24
Motiv z lesa	25
Zimní ekloga	26
Prvního března	28
Sloky	29
V tvou duši zírám	30

Kresby a reflexe.

Idealy	33
Dítě	35
Medusa	38
Ballada melancholická	39
Benátkanka	41
Ad te, Domine!	43
Semiramis	45

Dva hlasy	47
Ballada ku chvále smrti	49
Žena	51
V hlubinách mraků	53
Hlava	55
Mistr Jeronym	57
Sloky	60
Dudák	62
Ballada ku chvále jara	65
Kristus	67
Stráž severu	69

Pařížské croquis.

Vyhlička v lednu	73
Sphinx-Menephtha	74
Ballada, která se zpívala v Quartier Latin	75
Amor a Psyche od Canovy	77
Mí-Carême	78
Watteau	79
Asyl v parku Monceaux	80
V boudoiru antik	82
Noční aquarella	83
Teniers	85
Ve Squaru Monge	86
Před divadlem	87
Křepčící Faun	88
Kytkářka	89
Van Ostade	90
Pod sochou Voltairovou od Houdona	91
Salon carré	92
Starý přístav	95
Píseň z okna	96
Domů	97

**RETURN
TO →**

MAIN CIRCULATION

**ALL BOOKS ARE SUBJECT TO RECALL
RENEW BOOKS BY CALLING 642-3405**

DUE AS STAMPED BELOW

RECEIVED BY

JAN 23 1994

CIRCULATION DEPT.

**UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY
BERKELEY, CA 94720**

FORM NO. DD6

IC123392

F.C.I. BOOK SERVICE

4, Holland Rd. W.14

